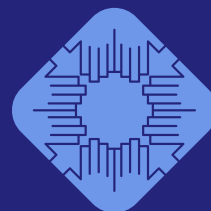

حقوق کارگران در ایران

فصلنامه ۲۱

بهار ۱۴۰۱

فهرست مطالب

۴	مقدمه
۵	کلیات
۷	اعتراضات
۸	شورش گرسنگان
۹	معلمان: سرکوب گسترده «حق خواهان»
۱۴	معلمان تحت تعقیب
۱۶	اعتصاب دو روزه اتوبوسرانان
۱۸	بازنشستگان
۱۹	کارگران پیمانی نفت
۲۰	بخش خدمات شهری: کار سخت بدون مزد
۲۱	دیگر اعتراض‌ها
۲۳	کارگران غیررسمی
۲۴	کارگران مهاجر
۲۵	سرکوب: بازداشت فعالان صنفی و حمله به تشکلهای مستقل
۲۷	حوادث کار

حقوق کارگران در ایران

شماره ۲۱

بهار ۱۴۰۱ / آوریل - ژوئن ۲۰۲۲

این بیست و یکمین خبرنامه کارگری است. خبرنامه از شماره ۱۵ به صورت فصلنامه منتشر می‌شود. تمرکز خبرنامه کارگری بر روی این نکات عمده است: امنیت و سلامت در محل کار، انواع تبعیض در حوزه کارگری، مسائل مربوط به کار زنان، کودکان کار، بیکاری، تعویق و یا عدم پرداخت دستمزدها، و نیز موضوع سازماندهی و اعتراضات کارگری.

زمانه به شکل پیگیر اخبار کارگری در ایران را گزارش می‌کند. خبرنامه‌های زمانه می‌کوشند یک «تصویر بزرگ» از موضوع حقوق کارگران ایران ارائه کنند. گزارش پیش رو رخدادها و روندهایی را در محدوده تقریبی بهار ۱۴۰۱ / آوریل تا ژوئن ۲۰۲۲ در برمی‌گیرد. خبرنامه مدعی پوشش کامل همه رخدادها نیست.

در فوریه/ بهمن ۱۴۰۰ چهارمین [خبرنامه سالانه](#) را منتشر کردیم. علاوه بر این در سال گذشته سه ویژه نامه با موضوع وضعیت [پرستاران](#)، [سرکوب مزدی در ایران](#) و [بازنشستگان در هزرتوی فقر](#) منتشر کردیم.

تمامی خبرنامه‌ها و ویژه نامه‌ها را می‌توانید از [صفحه حقوق کارگران زمانه](#) دریافت کنید.

بهار مرگبار آغاز شد. خودروهای ساخت داخل و جاده‌های ناامن جان دستکم ۱۱۰۰ نفر را گرفتند. فروریختن ساختمان متروپیل در آبادان که به روایت آمارهای رسمی موجب مرگ ۴۳ تن شد، ایران را عزادار کرد. ماشین اعدام در زندان‌ها با سرعت بیشتری به کار خود ادامه داد و جان‌دها تن را گرفت. در بهار خونبار که با مرگ آغاز شده بود، مذاکرات هسته‌ای به بن بست رسید و شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دوباره علیه تهران قطعنامه صادر کرد. پیامد این وضعیت در داخل ایران، سرعت گرفتن سقوط پول ملی بود. دلار از مرز ۳۳ هزار تومان فراتر رفت. رشد دوباره نرخ دلار همزمان با تداوم جنگ در اوکراین که موجب افزایش قیمت مواد غذایی شده است، اندک افزایش دستمزدها در پایان سال ۱۴۰۰ را بی‌اثر کرد.

حکومت که با کسری بودجه بزرگی روبرو است، سرانجام سیاست حذف ارز ترجیحی (یا همان دلار ۴۲۰۰ تومانی) را که به گروه محدودی از کالاهای مرتبط با تولید مواد غذایی پروتئینی تخصیص می‌یافت، عملی کرد و باعث افزایش قیمت آرد، فرآورده‌های آردی، ماکارونی، مرغ و تخم‌مرغ، روغن و فرآورده‌های لبنی و شیر خام شد.

آزادسازی قیمت کالاهای خوراکی در شرایطی که به روایت آمارهای رسمی ۳۶ درصد جمعیت ایران زیر خط فقر زندگی می‌کنند، معیشت را برای بخش بزرگتری از جمعیت سخت و حتی ناممکن می‌کند. بر اساس گزارش مرکز آمار، نرخ رسمی تورم در اردیبهشت ماه به ۳۹/۳ درصد رسید. این شاخص برای کالاهای خوراکی که بیش از یک چهارم بودجه خانوار را به خود اختصاص می‌دهند بزرگتر از ۵۰ درصد گزارش شد. برای نان و غلات تورم ۶۵/۷ درصد اعلام شد. میانگین قیمت فرآورده‌های لبنی، مرغ، تخم‌مرغ هم که مشمول افزایش قیمت شدند، ۴۱/۷ درصد افزایش یافت. پیش‌بینی می‌شود در ماه‌های آینده تحت تاثیر حذف ارز ترجیحی و آزادسازی قیمت نرخ تورم، روند افزایش قیمت این گروه از کالاها ادامه داشته باشد. سبزی و میوه نیز تورمی بزرگتر از ۷۰ درصد (۷۴/۲ درصد) را از سر گذرانند.^۱

در گروه کالاهای غیرخوراکی، هیئت وزیران تعرفه خدمات پزشکی و درمانی بخش دولتی را حداقل ۱۹/۵ درصد افزایش داد. تعرفه بخش خصوصی درمان نیز حداقل ۲۴ درصد گران شد. افزایش تعرفه خدمات پزشکی و سلامت، دسترسی حداقل ۹ میلیون نفر از جمعیت فاقد خدمات بیمه را به پزشک و درمان سخت‌تر و ناممکن می‌کند.^۲

قیمت دارو هم متاثر از حذف ارز ترجیحی در بازار افزایش یافت. در فروردین وزیر بهداشت فاش کرد که به دلیل عدم تخصیص ارز ترجیحی داروی مورد نیاز بیماران خاص با ارز نیمایی که شش برابر ارز ترجیحی است تأمین شده است.^۳

هزینه مسکن نیز بنا بر ادعای مرکز آمار در اردیبهشت ماه سال جاری نسبت به یک سال قبل حداقل ۳۰/۴ درصد افزایش یافت. رشد قیمت مسکن و اجاره بها در بازار از رقم اعلام شده بیشتر بوده است، و بنا به گزارش رسانه‌ها نرخ مهاجرت و خروج از شهرهای بزرگ و گران به مناطق ارزان‌تر افزایش یافته است. در ایران به گفته پژوهشگران بیش از ۲۵ درصد جمعیت شهری در مناطق حاشیه‌نشین

۱ [مرکز آمار ایران](#)، شاخص قیمت مصرف‌کننده اردیبهشت ۱۴۰۱
۲ [رادیو زمانه](#)، ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۱
۳ [فرارو](#)، ۱۵ فروردین ۱۴۰۱

سکونت دارد.

حمل و نقل درون شهری هم مشمول افزایش قیمت شد. بنا بر مصوبه شوراهاى اسلامى شهر، نرخ حمل و نقل درون شهرى به صورت میانگین ۲۵ درصد افزایش یافت.

تحمیل فقر و گرسنگی از سوی حکومت بر مزدبگیران و تهیدستان ادامه زیست را برای آنها مشکل و حتی ناممکن کرده است و برخی از کارگران را به خودکشی سوق داده است.

رسانه‌های داخلی و منابع نزدیک به کارگران در ایران در فاصله فروردین تا خرداد خودکشی یا اقدام به خودکشی دستکم ۸ کارگر را گزارش کردند. در کارخانه دخانیات گلستان یک کارگر پس از اینکه به دلیل تصادف، «تنبیه» و «جریمه» شد، اقدام به خودسوزی کرد.^۴ در یک روستا در ممسنی استان فارس هم دو کارگر نانوايي به دلیل مشکلات اقتصادی پس از انتشار یک ویدئو خودکشی کردند.^۵

تأخیر در پرداخت دستمزد که یکی از عوامل اصلی اعتراضات کارگران است هم موجب خودسوزی یک کارگر شرکت آب و فاضلاب یاسوج شد.^۶ یک کارگر کارخانه پادنا پلیمر در شهر صنعتی البرز قزوین نیز به دلیل مشکلاتی که «شخصی» خوانده شد، به زندگی خود پایان داد.^۷ دو کارگر اخراج شده پتروشیمی فارابی در بندر ماهشهر هم پس از آنکه کارفرما با بازگشت به کار آنها موافقت نکرد، دست به خودکشی زدند.^۸ در لنده استان کهگیلویه و بویراحمد نیز یک کارگر به دلیل ناتوانی در تأمین ودیعه مسکن خودش را کُشت.^۹

۴	خبرگزاری کار ایران، ۱ خرداد ۱۴۰۱
۵	باشگاه خبرنگاران جوان، ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۱
۶	کبنا نیوز، ۲ خرداد ۱۴۰۱
۷	خبرگزاری کار ایران، ۱۴ خرداد ۱۴۰۱
۸	اخبار روز، ۱۹ خرداد ۱۴۰۱
۹	اتحادیه آزاد کارگران، ۲۸ خرداد ۱۴۰۱

موجی پیرامنه از جنبش‌های اعتراضی ایران را در نوردیده است. سیاست‌های ریاضتی حکومت که معیشت مزدبگیران را ناامن‌تر کرده، تبعیض و نابرابری فزاینده که موجب شکاف عمیق طبقاتی شده است، تأخیر در پرداخت دستمزدها از سوی کارفرمایان دولتی و خصوصی، سرکوب مزدی و سرکوب امنیتی فعالان کارگری و صنفی موجب شدت گرفتن اعتراضات در بهار امسال شد.

معلمان و بازنشستگان که خواستار اجرای کامل «رتبه‌بندی» و «همسان‌سازی» هستند، کارگران نفت و انرژی، کارگران موقتی‌کار و پیمانی شهرداری‌ها، معدن‌کاران و کارگران غیررسمی که تحت استثمار شدید شرکت‌های خدماتی اینترنتی قرار دارند، از جمله معترضانی بودند که در سه ماه گذشته اعتصاب یا تجمع کردند. اجرای سیاست آزادسازی قیمت کالاهای خوراکی و حذف ارز ترجیحی هم موجب اعتراضات توده‌ای و مردمی در برخی مناطق کشور شد.

سیاست آزادسازی قیمت کالاهای خوراکی با واکنش اعتراض آمیز در چند شهر همراه شد. ۱۵ اردیبهشت مردم در شهرهای استان خوزستان همچون دزفول، ایذه، خرمشهر، اهواز، ماهشهر، حمیدیه به خیابان آمدند. دامنه اعتراضات یک هفته بعد گسترده تر شد و به استان چهارمحال و بختیاری، لرستان، کهگیلویه و بویراحمد و اصفهان رسید. حکومت همانند آبان ۱۳۹۸ با خشونت معترضان را سرکوب و شبکه اینترنت را با هدف جلوگیری از اطلاع رسانی درباره سرکوب معترضان مختل کرد.

در اندیمشک، دزفول، جونقان، هفشجان و دیگر شهرها ده ها تن از معترضان بازداشت شدند. دادستان های یاسوج و دزفول بازداشت شماری از معترضان را تأیید کردند. رسانه ها نیز تصویر و خبر کشته شدن حداقل شش نفر را در جریان اعتراضاتی که به صورت پراکنده تا ۲۷ اردیبهشت ادامه یافت، منتشر کردند.^{۱۰}

حکومت همزمان با اعتراض های مردمی، فعالان کارگری و صنفی در شهرهای مختلف را بازداشت و زندانی کرد. ده ها فعال صنفی معلمان، اعضای سندیکای رانندگان شرکت واحد اتوبوسرانی تهران، فعالان کارگری در کردستان و دیگر شهرها شبانه با یورش مأموران امنیتی بازداشت یا به مراجع قضایی و امنیتی احضار شدند. شمار زیادی از بازداشت شدگان همچنان در زندان و تحت بازجویی قرار دارند.

ریزش ساختمان متروپل در آبادان در آغاز خرداد ماه موج دیگری از اعتراض عمومی را آبادان، خرمشهر، اهواز، ماهشهر و چند شهر دیگر به همراه داشت. در جریان این اعتراضات شماری از فعالان اجتماعی و مدنی در آبادان بازداشت و زندانی شدند.

معلمان: سرکوب گسترده «حق خواهان»

معلمان که از شهریور سال ۱۴۰۰ در اعتراض به دستکاری لایحه رتبه‌بندی توسط دولت، سرکوب و پرونده‌سازی برای اعضای کانون‌های صنفی، خصوصی‌سازی آموزش و منع آموزش به زبان مادری چند مرتبه تحصن و تجمع کرده بودند، در یکم اردیبهشت در بیش از ۲۰۰ شهر و ناحیه تجمع کردند. مأموران امنیتی به تجمع معلمان در تهران، شیراز، مریوان و چند شهر دیگر یورش بردند و شماری از فعالان صنفی و حاضران در تجمع را بازداشت کردند. در تهران ۲۲ معلم بازداشت شدند.^{۱۱}

۱۱ اردیبهشت ماه، همزمان با روز جهانی کارگر، شورای هماهنگی تشکلهای صنفی فرهنگیان ایران، معلمان، کارگران و خانواده دانش آموزان را به تجمع در تمامی شهرها فراخواند. مأموران امنیتی یک روز پیش از تجمع، یعنی ۱۰ اردیبهشت، شماری از فعالان صنفی را در تهران و کردستان بازداشت و بسیاری از اعضای کانون‌های صنفی معلمان را با تماس تلفنی تهدید کردند تا مانع برگزاری تجمع سراسری شوند.^{۱۲} تجمع سراسری معلمان به رغم برخورد امنیتی در روز جهانی کارگر برگزار شد؛^{۱۳} و در ادامه نیز معلمان در روز ۲۲ اردیبهشت ماه برای سومین مرتبه در یک ماه تجمع کردند.^{۱۴} در ۱۸ اردیبهشت ماه نیز معلمان استان کردستان در اعتراض به سرکوب و بازداشت همکاران خود تحصن کردند.^{۱۵}

مأموران امنیتی به منظور جلوگیری از گسترش دامنه اعتراضات معلمان، که سازمان‌یافته‌ترین اعتراض کارگری در ایران امروز است، از نیمه دوم سال ۱۴۰۰ بیش از ۲۰۰ معلم را به مراجع امنیتی و قضایی احضار، بازداشت و به اخراج تهدید کردند. در آغاز فروردین چندین تن از معلمان در شهرهای اهواز، شیراز، قزوین، مریوان، سنندج، کرمانشاه، رشت، لاهیجان، کرج، تهران و دلفان به دادگاه برده شدند. در اردیبهشت ماه شمار زیادی از فعالان صنفی در شهرهای مختلف بازداشت و به زندان منتقل شدند. همزمان حکومت معلمان بازداشت شده و فعالان تشکلهای صنفی معلمان را به بهانه دیدار برخی از فعالان با دو عضو سندیکای فرانسوی «نیروی کارگری» به همکاری با «نیروهای خارجی با هدف براندازی نظام» متهم کرد. و گزارش‌هایی با این مضمون در رسانه‌های نوشتاری حکومت منتشر و در تلویزیون دولتی پخش شد. وزارت اطلاعات، آموزش و پرورش و قوه قضاییه به صورت هماهنگ معلمان و فعالان صنفی را به «سوء استفاده از مطالبات» فرهنگیان و تلاش برای «ایجاد آشوب» متهم و بازداشت شدگان را به «برخورد قضایی» تهدید کردند.^{۱۶}

در کردستان شعبان محمدی، مسعود نیکخواه و اسکندر لطفی برای «اعتراف اجباری» تحت شکنجه و آزار قرار گرفتند. وکیل اسکندر لطفی در ۲۰ خرداد از انتقال موکلش به مکان نامعلوم خبر داد^{۱۷} و نسبت به در خطر بودن او هشدار داد.^{۱۸}

جعفر ابراهیمی و محمد حبیبی هم در تهران با وجود اینکه با آزادی به قید وثیقه آنها موافقت شده بود، به دستور نهادهای امنیتی همچنان در زندان نگه داشته شدند.^{۱۹}

۱۱	رادیو زمانه، ۱ اردیبهشت ۱۴۰۱
۱۲	رادیو زمانه، ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۱
۱۳	رادیو زمانه، ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۱
۱۴	رادیو زمانه، ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۱
۱۵	رادیو زمانه، ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۱
۱۶	رادیو زمانه، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۱
۱۷	توییت صالح نیکبخت، ۲۰ خرداد ۱۴۰۱
۱۸	رادیو زمانه، ۹ خرداد ۱۴۰۱
۱۹	رادیو زمانه، ۹ خرداد ۱۴۰۱

علاوه بر آنها، نیروهای امنیتی پس از تجمع سراسری دوم معلمان در ۲۲ اردیبهشت شمار زیادی از اعضای تشکلهای صنفی را در شهرهای اهواز، نجف آباد، شیراز، تهران، میوان، یزد، یاسوج، مشهد، اراک و ... بازداشت کردند. بازداشت معلمان تا پایان خرداد ادامه داشت.

حکومت در تداوم سرکوب معلمان در فروردین ماه شماری از اعضای کانون های صنفی را به دادگاه احضار و محاکمه کرد. رسول بداقی، ژاله روحزاد، غلامرضا غلامی کندازی، روح الله (رادا) مردانی، نادر شریفی، کوروش قنبری، زادعلی محمودی، محمد سعیدی ابواسحاقی، کوروش شریفی، حمید اسحاقی، محمد امیری، غلامحسین موسوی و علی بابامیر از جمله معلمان بودند که در فروردین ماه به دادگاه احضار شدند. جدول زیر فهرست معلمان بازداشت شده، احضار شده و دارای پرونده قضایی در مناطق مختلف ایران را نشان می دهد. اطلاعات این جدول از کانال تلگرام شورای هماهنگی تشکلهای صنفی معلمان جمع آوری شده است و ممکن است اسامی تمامی معلمان تحت تعقیب قضایی را شامل نشود.

جدول ۱ - معلمان بازداشت شده از فروردین تا خرداد ۱۴۰۱ (آخرین به روزرسانی: ۳۱ خرداد ۱۴۰۱)

ردیف	نام و نام خانوادگی	استان	وضعیت	ردیف	نام و نام خانوادگی	استان	وضعیت
۱	رسول بداقی	تهران	بازداشت	۲	محسن عمرانی	بوشهر	آزاد موقت
۳	جعفر ابراهیمی	تهران	بازداشت	۴	محمود ملاکی	بوشهر	آزاد موقت
۵	محمد حبیبی	تهران	بازداشت	۶	حمید خجسته	بوشهر	آزاد موقت
۷	علی اکبر باغانی	تهران	آزاد موقت	۸	یوسف صیادی	بوشهر	آزاد موقت
۹	مسعود نیکخواه	کردستان	بازداشت	۱۰	اردشیر صیادی	بوشهر	آزاد موقت
۱۱	اسکندر لطفی	کردستان	بازداشت	۱۲	فریدون شفیعی	بوشهر	آزاد موقت
۱۳	جبار دوستی	کردستان	آزاد موقت	۱۴	اصغر حاجب	بوشهر	آزاد موقت
۱۵	مهدی تفسیری	کردستان	آزاد موقت	۱۶	محمدرضا اکبری	بوشهر	آزاد موقت
۱۷	شعبان محمدی	کردستان	بازداشت	۱۸	رضا امانی فر	بوشهر	آزاد موقت
۱۹	صلاح سرخی	کردستان	آزاد موقت	۲۰	علی حاجی شرقی	آذربایجان شرقی	آزاد موقت
۲۱	صفر رضانی	گیلان	آزاد موقت	۲۲	رضا مسلمی	همدان	آزاد موقت
۲۳	احسان اسدی	گیلان	آزاد موقت	۲۴	ابراهیم محمودی	لرستان	آزاد موقت
۲۵	منصوره عرفانیان	خراسان رضوی	آزاد موقت	۲۶	لطیف روزیخواه	آذربایجان شرقی	آزاد موقت

۲۷	هادی صادق‌زاده	خراسان رضوی	بازداشت	۲۸	حسین سلامی	مازندران	آزاد موقت
۲۹	فاطمه بهمنی	مرکزی	آزاد موقت	۳۰	مزگان باقری	فارس	بازداشت
۳۱	محمدعلی زحمتکش	فارس	بازداشت	۳۲	محمدرضا عالیشوندی	فارس	بازداشت
۳۳	مهدی فتحی	فارس	بازداشت	۳۴	غلامرضا غلامی کندازی	فارس	بازداشت
۳۵	اصغر امیرزادگان	فارس	بازداشت	۳۶	عبدالرزاق امیری	فارس	بازداشت
۳۷	حمید عباسی	فارس	بازداشت	۳۸	افشین رزمجو	فارس	آزاد موقت
۳۹	مسعود نیکخواه	تهران	آزاد موقت	۴۰	فریبا معینی	اصفهان	آزاد موقت
۴۱	سیامک چهرازی	خوزستان	آزاد موقت	۴۲	پیروز نامی	خوزستان	آزاد موقت
۴۳	علی کروشات	خوزستان	آزاد موقت	۴۴	حسام کرائی	خوزستان	آزاد موقت
۴۵	مهدی کلانتری	یزد	آزاد موقت	۴۶	حمیده زارع	یزد	آزاد موقت
۴۷	احمد چنگیزی	یزد	آزاد موقت	۴۸	فریبا نظام زاده	فارس	آزاد موقت
۴۹	رحمان رئیسی	اصفهان	آزاد موقت	۵۰	لطف الله جمشیدی	تهران	آزاد موقت
۵۱	محمدحسن پوره	فارس	بازداشت	۵۲	مهدی فتحی	فارس	بازداشت
۵۳	یونس شیخ‌آبادی	تهران	آزاد	۵۴	غفار دیندار	تهران	آزاد
۵۵	قاسم فلاح	تهران	آزاد	۵۶	عباس میرزایی	تهران	آزاد
۵۷	عبدالله حیدرزاده	تهران	آزاد	۵۸	عباس سلیمانی	تهران	آزاد
۵۹	مهرداد دارخانی	تهران	آزاد	۶۰	قدرت فرقانی	تهران	آزاد
۶۱	حجت‌الله مددی	تهران	آزاد	۶۲	محمدصادق شریعتی	تهران	آزاد
۶۳	علی مددی	تهران	آزاد	۶۴	محمدرضا حسن‌پور	تهران	آزاد
۶۵	علی حکمتی‌راد	تهران	آزاد	۶۶	حسین حبیبی	تهران	آزاد
۶۷	ابراهیم اسلامی	تهران	آزاد	۶۸	اکبر جعفری دودران	تهران	آزاد
۶۹	مظفر زارع	تهران	آزاد	۷۰	یوسف ابوالحسن‌پور	تهران	آزاد
۷۱	رامین کریمی	تهران	آزاد	۷۲	حسین گودرزی	تهران	آزاد

۷۳	احمد تقوی	زنجان	آزاد	۷۴	علی حسین بهامین	ک. بویراحمد	آزاد موقت
۷۵	مجید کریمی	کردستان	آزاد موقت	۷۶	اکبر زنده‌بودی	بوشهر	آزاد موقت
۷۷	عبدالرسول عمادی	اصفهان	آزاد	۷۸	خدیجه مبارکی	ک. بویراحمد	آزاد
۷۹	مهرداد یغمایی	فارس	آزاد	۸۰	حسین مهدی‌پور	س. بلوچستان	بازداشت
۸۱	ژاله روح‌زاد	البرز	آزاد	۸۲	احمد حیدری	تهران	آزاد
۸۳	فاتح مجیدی	کردستان	بازداشت	۸۴	محمدرضا بهزادپور	کرمان	آزاد
۸۵	مجید نادری	کرمان	آزاد	۸۶	حسین رشیدی	کرمان	آزاد
۸۷	محسن بهرامی	فارس	آزاد	۸۸	مرتضی محمدی	فارس	آزاد
۸۹	محمدرضا شریعتی‌نیا	خراسان رضوی	آزاد	۹۰	ایرج رهنما	فارس	بازداشت
۹۱	نوروزعلی رشیدی	ک. بویراحمد	آزاد	۹۲	ناصر موسوی	فارس	بازداشت
۹۳	بهنام محمدی	فارس	بازداشت	۹۴	محمدرضا بهنام‌نژاد	قزوین	بازداشت
۹۵	محمود صابونی	قزوین	بازداشت	۹۶	علی صادقی‌نژاد	قزوین	بازداشت
۹۷	محمود زمانی	قزوین	بازداشت	۹۸	حمید فرخ امینی	قزوین	بازداشت
۹۹	... صیادی	قزوین	بازداشت	۱۰۰	.... افتخاری	قزوین	بازداشت
۱۰۱	..... ابراهیمی	قزوین	بازداشت	۱۰۲	ابراهیم کردی	قزوین	بازداشت
۱۰۳	.... رزنی	قزوین	بازداشت	۱۰۴	کاظمی	قزوین	بازداشت
۱۰۵	کوکب بدافی	خوزستان	بازداشت	۱۰۶	محمدرضا مرادی	کردستان	بازداشت
۱۰۷	صلاح حاجی میرزایی	کردستان	بازداشت	۱۰۸	بهزاد قوامی	کردستان	بازداشت
۱۰۹	هیوا قریشی	کردستان	بازداشت	۱۱۰	کاوه محمدزاده	کردستان	بازداشت
۱۱۱	امید شاه محمدی	کردستان	بازداشت	۱۱۲	عثمان رضایی	کردستان	بازداشت
۱۱۳	پرویز احسنی	کردستان	بازداشت	۱۱۴	تحسین سلیمانی	کردستان	بازداشت
۱۱۵	سیوان سلیمانی	کردستان	بازداشت	۱۱۶	آرام محمدی	کردستان	بازداشت
۱۱۷	آرام قادری	کردستان	بازداشت	۱۱۸	مرضیه طلایی	کردستان	بازداشت
۱۱۹	محمد فاتحی	کردستان	آزاد	۱۲۰	خالد عبداللہی	کردستان	بازداشت
۱۲۱	طاہر قادرزاده	کردستان	آزاد	۱۲۲	سلیمان عبدی	کردستان	بازداشت

۱۳۳	عزیز مرزی	کردستان	آزاد	۱۲۴	احمد قادری	کردستان	بازداشت
۱۲۵	کیوان محمدی	کردستان	آزاد	۱۲۶	حسین محمدی	کردستان	آزاد
۱۲۷	خالد شیخی	کردستان	بازداشت	۱۲۸	لقمان الله مرادی	کردستان	بازداشت
۱۲۹	صلاح‌الدین حسینی	کردستان	آزاد	۱۳۰	قادر یثربی	کردستان	آزاد
۱۳۱	زاهد مرادی	کردستان	بازداشت	۱۳۲	آمانج امینی	کردستان	بازداشت
۱۳۳	انور فرج‌زاده	کردستان	آزاد	۱۳۴	اسماعیل ریحانی	کردستان	بازداشت
۱۳۵	حسام خاکپور	کردستان	بازداشت	۱۳۶	حسن رحیمیان	کردستان	بازداشت
۱۳۷	محمود صدیقی	گیلان	آزاد موقت	۱۳۸	عزیز قاسم‌زاده	گیلان	آزاد موقت
۱۳۹	جواد سعیدی	گیلان	آزاد موقت	۱۴۰	انوش عادل‌ی	گیلان	آزاد موقت
۱۴۱	جهانبخش لاجوردی	گیلان	آزاد موقت	۱۴۲	علی نهالی	گیلان	آزاد موقت
۱۴۳	پرویز عینی	لرستان	بازداشت	۱۴۴	طاهر حامدی	کردستان	بازداشت
۱۴۵	زهرا اسفندیاری	فارس	بازداشت	۱۴۶	حسام‌الدین مظلومی	فارس	بازداشت
۱۴۷	مراد نوشادی	فارس	بازداشت	۱۴۸	مرتضی رشیدی	فارس	بازداشت
۱۴۹	رمضان بونصری	فارس	بازداشت	۱۵۰	غیاث نعمتی	کردستان	بازداشت
۱۵۱	محسن شکوهی	کردستان	بازداشت	۱۵۲	رضا طهماسبی	کردستان	بازداشت

معلمان تحت تعقیب

در فاصله فروردین تا خرداد ۱۴۰۱ دستکم ۴۵ معلم در نقاط مختلف ایران به مراجع امنیتی و قضایی احضار و یا در دادگاه محاکمه شدند. شورای هماهنگی تشکلهای صنفی معلمان همزمان با تجمع معلمان در روزهای یکم، یازدهم و ۲۲ اردیبهشت ماه از یورش نیروهای امنیتی به تجمع معلمان در شهرهای مختلف خبر داد.

در تهران مأموران امنیتی مانع شکل‌گیری تجمع معلمان شدند. در بوکان فعالان صنفی با تماس تلفنی تهدید شدند. در رشت به تجمع معلمان حمله شد. در مریوان معلمان معترض ضرب و شتم شدند. در شیراز شماری از معلمان با خشونت بازداشت شدند. در یاسوج نیروهای امنیتی به زور علی‌حسین بهامین را بازداشت کردند. مأموران امنیتی در دادگاه رسیدگی به اتهام رادا مردانی و عزیز قاسمزاده هم به معلمان و وکلای مدافع آنها توهین کردند. وزیر آموزش و پرورش در واکنش به اعتراضات پیاپی، معلمان معترض را به اخراج تهدید کرد. جدول زیر فهرست معلمانی که احضار یا برای آنها پرونده قضایی تشکیل شده را نشان می‌دهد.

جدول ۲ - معلمان احضار شده به نهادهای امنیتی یا دادسرا

شبهه سرکوب	اسامی
------------	-------

<p>۱- شهربار شیروانی ۲- اقبال تامرادی ۳- کوکب بداغی ۴- بهنیا بهمنی نژاد ۵- مجتبی قربان زاده ۶- عزیز قاسم زاده ۷- محمود بهشتی لنگرودی ۸- بختیار رضوانی ۹- ژاله روح زاد ۱۰- آوات رضوی ۱۱- لیلا عنایت زاده ۱۲- طاهر حامدی ۱۳- طاهر قادر زاده ۱۴- آمانج امینی ۱۵- عزیز مرزی ۱۶- احمد قادری ۱۷- خالد عبداللهی ۱۸- سلیمان عبدی ۱۹- نادر شریفی ۲۰- کورش قنبری ۲۱- زادعلی محمودی ۲۲- محمد امیری ۲۳- غلامحسین یوسفی ۲۴- علی بابامیر ۲۵- پیروز نامی (احضار به دادگاه و محاکمه) ۲۶- علی کروشوات ۲۷- فرنگیس نسیم پور ۲۸- روح الله (رادا) مردانی ۲۹- مجید کریمی (احضار به اداره اطلاعات) ۳۰- فاطمه زند کریمی (احضار به اداره اطلاعات) ۳۱- مختار اسدی (احضار به اداره اطلاعات) ۳۲- رضا مرادیان (احضار به اداره اطلاعات) ۳۳- وحید گودرزی ۳۴- ایرج انصاری ۳۵- خان عزیز اسماعیلی ۳۶- علی صادقی ۳۷- بهمن طاهرخانی ۳۸- ایرج کاردان ۳۹- تحسین مصطفی ۴۰- سیوان سلیمانی ۴۱- احمد تقوی ۴۲- تیمور باقری کودکانی ۴۳- تهماسب سهرابی ۴۴- انوش عادل ۴۵- غلامرضا اکبرزاده باغبان ۴۶- یدالله بهارستانی</p>	<p>احضار به دادگاه/ پلیس امنیت/ اطلاعات سپاه/ وزارت اطلاعات</p>
<p>۱- رسول بداقی/ ۵ سال زندان، ۲ سال ممنوع الخروج ۲- رسول کارگر/ تأیید ۱ سال زندان ۳- حمید اخلمدی/ ۲ سال و ۶ ماه زندان ۴- حسین روئین تن/ ۲۰ سال زندان ۵- اسماعیل فرهنگ منش</p>	<p>صدور / تأیید حکم</p>

اعتصاب دو روزه اتوبوسرانان

رانندگان شرکت واحد اتوبوسرانی تهران ۲۶ و ۲۷ اردیبهشت در اعتراض به اجرا نشدن مصوبه شورای عالی کار درباره حداقل دستمزد سال ۱۴۰۱ اعتصاب کردند.^{۲۰} شرکت واحد اتوبوسرانی تهران، به جای اجرای جایگزین مصوبه شورای عالی کار، دستمزد رانندگان این شرکت را بر اساس مصوبه مجلس محاسبه کرده است. مصوبه مجلس تنها ۱۰ درصد افزایش دستمزد برای کارکنان بخش دولتی را مجاز دانسته است.

رانندگان شرکت طی دو روز از جابجایی مسافر خودداری کردند. شهرداری و نهادهای امنیتی برای پایان دادن به اعتراض رانندگان در روز ۲۶ اردیبهشت دستکم ۱۲ تن از معترضان را بازداشت کردند. بنا بر گزارش سندیکای کارگران اتوبوسرانی استفاده از «نیروهای نظامی» و سایر کارگران برای جابجایی مسافران از دیگر اقدامات نهادهای امنیتی برای بی اثر کردن اعتصاب رانندگان بود.

نیروهای امنیتی چند روز پیش از اعتصاب رانندگان، رضا شهابی کارگر اخراج شده و عضو هیئت مدیره سندیکای کارگران را بازداشت کردند. در جریان اعتصاب دو روزه نیز بیش از ۲۰ کارگر بازداشت شدند. شماری از آنها به فاصله کوتاهی آزاد شدند، اما ۱۰ تن از رانندگان بازداشت شده به زندان منتقل و در روزهای بعد به قید وثیقه آزاد شدند.^{۲۱}

در ادامه بازداشت اعضای تشکلهای کارگری مستقل و به طور خاص سندیکای کارگران شرکت واحد، مأموران امنیتی به منزل داوود رضوی یورش بردند و وسایل شخصی او را ضبط کردند. حسن سعیدی نیز با یورش شبانه مأموران امنیتی بازداشت و به زندان منتقل شد.

رضا شهابی در ۲۲ خرداد پس از آنکه بازداشت او به مدت یک ماه دیگر تمدید شد، اعلام کرد در زندان اعتصاب غذا خواهد کرد. جدول زیر فهرست کارگران بازداشت شده شرکت واحد اتوبوسرانی را نشان می‌دهد.

جدول ۳ - رانندگان بازداشت شده اتوبوسرانی تهران

ردیف	نام	وضعیت
۱	رضا شهابی	بازداشت (اعتصاب غذا)
۲	حسن سعیدی	بازداشت
۳	وحید فریدونی	آزاد به قید وثیقه
۴	محسن قرائی	آزاد به قید وثیقه
۵	حامد اصغری	آزاد به قید وثیقه
۶	علی صمع‌خانی	آزاد به قید وثیقه
۷	جواد صادقی	آزاد به قید وثیقه
۸	محمدعلی عبادداری	آزاد به قید وثیقه
۹	علی‌اصغر آبه‌شناس	آزاد به قید وثیقه
۱۰	محسن کبیری دور	آزاد به قید وثیقه
۱۱	احد صالح‌پور	آزاد به قید وثیقه

۲۰ [رادیو زمانه](#)، ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۱

۲۱ [رادیو زمانه](#)، ۳ خرداد ۱۴۰۱

۱۲	فریبرز سجادیپور	آزاد به قید وثیقه
۱۳	ابراهیم گورانی	آزاد به قید وثیقه

رضا شهابی همانند معلمان بازداشت شده به دلیل دیدار با دو عضو سندیکای فرانسوی نیروی کارگری، به «ارتباط با نیروی خارجی» متهم شده است. کیوان مهتدی و آنیسا اسداللهی، دو پژوهشگر و مترجم و از مدافعان حقوق کارگران نیز به همین اتهام بازداشت شده‌اند و همچنان در سلول انفرادی تحت بازجویی با هدف «اعتراف اجباری» قرار دارند.^{۲۲}

بازنشستگان تا نیمه خرداد چشم انتظار تصویب افزایش حقوق در هیئت وزیران ماندند. ۱۵ خرداد مشخص شد دولت با تأخیر ۷۵ روزه افزایش تنها ده درصدی را برای بازنشستگان و مستمری‌بگیران غیرحداقل‌بگیر تصویب کرده است.^{۲۳} بازنشستگان خشمگین از مصوبه هیئت وزیران در شهرهای مختلف به خیابان آمدند و علیه مقام‌های حکومتی شعار دادند.

بازنشستگان که تا قبل از ۱۶ خرداد هر هفته یکشنبه‌ها با خواست تصویب همسان‌سازی، افزایش حقوق بر اساس خط فقر واقعی و برخورداری از بیمه درمانی کامل و رایگان در شهرهای مختلف تجمع می‌کردند، در نیمه دوم خرداد به صورت مستمر در خیابان حاضر شدند.^{۲۴} در تهران، شیراز و اصفهان مأموران امنیتی به بازنشستگان یورش بردند تا مانع برگزاری تجمع شوند.

در پی اعتراض بازنشستگان، سخنگوی دولت از «دستور ویژه» رئیس دولت برای «بررسی و بازنگری» در مصوبه هیئت وزیران خبر داد.

بازنشستگان تأمین اجتماعی که ۸۰ درصد آنها، بنا بر اظهارات مسئولان کانون‌های بازنشستگی، حقوق کمتر از خط فقر دریافت می‌کنند، مصوبه هیئت وزیران را «کودتا» علیه خود و تحمیل فقر و گرسنگی بر جمعیت ۴ میلیون نفری مستمری‌بگیران و بازنشستگان کارگری دانسته‌اند.

دولت، که بهمن ۱۴۰۰ لایحه دائمی‌سازی همسان‌سازی را از مجلس پس گرفت، بیش از ۴۰۰ هزار میلیارد تومان به سازمان تأمین اجتماعی بدهکار است اما از پرداخت نقدی و یکباره آن خودداری می‌کند.

علاوه بر بازنشستگان تأمین اجتماعی، بازنشستگان نفت و صنایع مخابراتی نیز در چند شهر با خواسته افزایش حقوق، اجرای همسان‌سازی و پرداخت معوقات مزدی چند مرتبه تجمع کردند.^{۲۵}

۲۳ [رادیو زمانه](#)، ۱۷ خرداد ۱۴۰۱

۲۴ [رادیو زمانه](#)، ۲۲ خرداد ۱۴۰۱

۲۵ [شورای سازماندهی اعتراضات کارگران پیمانی نفت](#)، ۲۳ فروردین ۱۴۰۱

کارگران پیمانی نفت

تابستان ۱۴۰۰ به دنبال اعتصاب فراگیر کارگران پیمانی و قرارداد موقت نفت و گاز، نمایندگان مجلس از بررسی فوری طرح استخدام کارکنان پیمانی و قراردادی خبر دادند. این طرح اما هنوز به نتیجه نرسیده است و در کمیسیون اجتماعی مجلس برخی از مفاد آن اصلاح شده است. بنا بر آنچه که رسانه‌ها از نمایندگان مجلس نقل کرده‌اند این طرح در صورت تصویب تنها کارکنان پیمانی نهادهای دولتی را شامل می‌شود و تاثیری بر سرنوشت کارگران موقت کاری ندارد که به واسطه شرکت‌های تأمین نیروی انسانی استثمار می‌شوند. پیمانکاران بخش خصوصی در آغاز سال از اجرای مصوبه شورای عالی کار درباره حداقل دستمزد سر باز زدند.

از ۵ اردیبهشت ماه کارگران قراردادی پروژه‌های نفت، گاز و پتروشیمی در مناطق مختلف با خواست افزایش دستمزد به میزان ۵۸ درصد، ۲۰ روز کار و ۱۰ روز استراحت در ماه و بهبود شرایط کار دور تازه‌ای از اعتصاب را آغاز کردند.^{۲۶}

کارگران قراردادی در بیانیه آغاز اعتصاب اعلام کردند که تاکید آنها بر افزایش حقوقها متناسب با رشد واقعی قیمت‌هاست و اینکه دستمزد هیچ کارگری نباید کمتر از ۱۶ میلیون باشد.

کارکنان پیمانی نفت نیز که به صورت مستقیم با بخش دولتی به صورت پیمانی قرار دارند نیز در اعتراض به اجرا نشدن حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار در چند منطقه تجمع کردند.^{۲۷}

در عسلویه کارگران قراردادی پتروشیمی توانستند پیمانکاران را وادار به عقب‌نشینی کنند و بخشی از مطالبات خود را تحقق ببخشند.^{۲۸}

جدول ۴ - اعتراضات کارگران نفت در بخش خصوصی و دولتی

بخش دولتی	قرارداد موقت- پیمانی شرکت‌های پیمانکاری
نفت و گاز حفاری	پیمانکاری علیخانی پیمانکاری فرجو
بهره‌برداری نفت و گاز گچساران	فاز ۱۹ عسلویه
کارگران نوبت‌کار بهره‌بردار مارون	فاز ۱۳ عسلویه
مناطق نفت‌خیز جنوب	فولاد کوشان
پتروشیمی ایلام	پتروشیمی کنگان
نفت و گاز آماجری	پترو کیان
قرارداد موقت وزارت نفت	هنگام ۱
	بوشهر مخازن سبز عسلویه
	جهان پارس
	پالایشگاه بیدلند
	ای جی سی دشت عباس
	پیمانکاری شیروانی دماوند
	قیطاسی اسلام آباد غرب
	پیمانکاری پناه صنعت پالایشگاه گچساران
	پیمانکاری آدیش
	ستاره فاز ۱۱
	پتروشیمی تبریز
	آی‌جی‌سی چشمه‌خوش دهلران

۲۶ [شورای سازماندهی اعتراضات کارگران پیمانی نفت](#)، ۶ اردیبهشت ۱۴۰۱

۲۷ [صدا و سیما](#)، ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۱

۲۸ [شورای سازماندهی اعتراضات کارکنان پیمانی نفت](#)، ۷ اردیبهشت ۱۴۰۱

بخش خدمات شهری: کار سخت بدون مزد

گروه بزرگی از کارگران شهرداری، شرکت برق، شرکت آب و فاضلاب، و وزارت نیرو با قراردادهای موقت و به واسطه شرکت‌های پیمانکاری مشغول کار هستند. دستمزد این کارگران بیشتر اوقات با تأخیر چند ماهه پرداخت می‌شود.^{۳۹}

در شهرداری برخی مناطق دستمزد معوق کارگران به بیش از یک سال می‌رسد. مدیران شهرداری و اعضای شورای‌های اسلامی شهر و روستا کاهش درآمد شهرداری‌ها و تأخیر پیمانکاران در انجام امور اداری را علت تأخیر در پرداخت دستمزد کارگران اعلام می‌کنند. در سه ماه نخست سال ۱۴۰۱ رسانه‌ها از تأخیر در پرداخت دستمزد کارگران شهرداری در شوش^{۳۰}، اهواز، رباط کریم، یاسوج^{۳۱}، سی‌سخت^{۳۲}، لوشان، منجیل، بهبهان، رودبار^{۳۳}، بجنورد، نیشابور، سرابله، ایرانشهر^{۳۴}، صمصامی، فسا و اهر^{۳۵} خبر دادند.

در بخش آب و فاضلاب هم کارگران قراردادی در بهبهان^{۳۶}، یاسوج، باغملک^{۳۷}، بنگلان، تهران و استان‌ها هرمزگان^{۳۸} و خراسان جنوبی به تأخیر در پرداخت دستمزدهایشان اعتراض کردند. همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، در یاسوج یک کارگر معترض به نام سعید فرهادی در اعتراض به پرداخت نشدن دستمزد و نادیده گرفتن مطالباتش خودسوزی کرد و جانش را از دست داد.^{۳۹}

اعتماد، ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	۲۹
اتحادیه آزاد کارگران، ۱۶ خرداد ۱۴۰۱	۳۰
کبنا نیوز، ۱ خرداد ۱۴۰۱	۳۱
خبرگزاری کار ایران، ۶ اردیبهشت ۱۴۰۱	۳۲
۸ دی، ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۱	۳۳
خبرگزاری کار ایران، ۱۴ خرداد ۱۴۰۱	۳۴
خبرگزاری کار ایران، ۱ خرداد ۱۴۰۱	۳۵
ایرنا، ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	۳۶
باشگاه خبرنگاران جوان، ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱	۳۷
آفتاب جنوب، ۱۰ اردیبهشت ۱۴۰۱	۳۸
راديو زمانه، ۴ خرداد ۱۴۰۱	۳۹

دیگر اعتراض‌ها

کارگران بخش صنعت، حمل و نقل جاده‌ای و ریلی، بهداشت و درمان و معدن نیز در سه ماه بهار نسبت به دستمزد اندک، اخراج، شرایط سخت کار، قراردادهای موقت و تأخیر در پرداخت دستمزدها اعتراض کردند.

کارگران قراردادی در بخش خصوصی و دولتی بیشترین فراوانی اعتراض را داشتند. خودداری بخش دولتی از افزایش دستمزد کارگران قراردادی مطابق با مصوبه شورای عالی کار موجب اعتراض این گروه از کارگران شده است؛ این گروه از کارگران نه از مزایای کارکنان رسمی بخش دولتی برخوردارند و نه مشمول مصوبه شورای عالی کار می‌شوند. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گروهی از کارگران معترض خود را اخراج کرد.^{۴۰}

کارکنان بخش سلامت نیز همچنان خواستار اجرای قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری، توقف قراردادهای موقت و استثمار پرستاران به وسیله شرکت‌های تأمین نیروی انسانی و استخدام پرستاران جدید برای کاهش فشار کار بر خود هستند. رئیس سازمان نظام پرستاری ایران در خرداد ماه فاش کرد پس از فروکش کردن موج همه‌گیری کرونا ۵ هزار پرستار اخراج شده‌اند.^{۴۱}

جدول زیر بخشی از اعتراضات کارگران بخش‌های مختلف را نشان می‌دهد.

جدول ۵ - سایر اعتراضات به تفکیک بخش

بخش	محل اعتراض	مطالبات
صنعت	سایپا آذربایجان شرقی	توقف فروش سهام
	کشت و صنعت لرستان ^{۴۲}	توقف برون‌سپاری
	کیان تایر ^{۴۳}	بازگشت به کار
	گروه ملی فولاد ^{۴۴}	افزایش دستمزد- افزایش تولید
	کاشی اصفهان ^{۴۵}	تغییر وضعیت و بازگشت به کار
	سیمان آباده	پرداخت دستمزد معوق
	صنعت پویا فولاد کرمان ^{۴۶}	پرداخت دستمزد معوق
	داروگر تهران	پرداخت دستمزد معوق
	تولی‌پرس قزوین ^{۴۷}	پرداخت دستمزد معوق
	صنایع شیشه آذر ^{۴۸}	پرداخت دستمزد معوق
	آذر آب ^{۴۹}	پرداخت دستمزد معوق
	کارگران فصلی نیشکر هفت‌تپه ^{۵۰}	افزایش حقوق- تبدیل قرارداد
	کشت و صنعت کارون ^{۵۱}	تبدیل قرارداد- رفع تبعیض کارگران رسمی و قراردادی
گرانیت دلفان	بازگشایی کارخانه	

۴۰ رادیو زمانه، ۸ اردیبهشت ۱۴۰۱

۴۱ رادیو زمانه، ۱۳ خرداد ۱۴۰۱

۴۲ صدا و سیما، ۱۷ فروردین ۱۴۰۱

۴۳ رادیو زمانه، ۲۱ فروردین ۱۴۰۱

۴۴ اتحادیه آزاد کارگران ایران، ۲۸ فروردین ۱۴۰۱

۴۵ خبرگزاری کار ایران، ۲۱ خرداد ۱۴۰۱

۴۶ باشگاه خبرنگاران جوان، ۸ اردیبهشت ۱۴۰۱

۴۷ خبرگزاری کار ایران، ۲۲ خرداد ۱۴۰۱

۴۸ اتحادیه آزاد کارگران، ۱۲ خرداد ۱۴۰۱

۴۹ اتحادیه آزاد کارگران، ۱۰ خرداد ۱۴۰۱

۵۰ سندیکا کارگران نیشکر هفت‌تپه، ۵ اردیبهشت ۱۴۰۱

۵۱ خبرگزاری کار ایران، ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۱

سلامت	پرستاران تأمین اجتماعی ^{۵۲} بیمارستان عالی نسب تبریز ^{۵۳} مدافعان سلامت لرستان مدافعان بخش سلامت شیراز ^{۵۴} نیروهای شرکتی سلامت آذربایجان شرقی ^{۵۵}	اجرای قانون بازنشستگی مشاغل سخت و... پرداخت دستمزد معوق استخدام استخدام پرداخت دستمزد معوق
معادن	معادن زغال سنگ گلندرد ^{۵۶} زغال سنگ یورت ^{۵۷} مجتمع مس سونگون ^{۵۸}	لغو برون سپاری لغو قراردادهای موقت- لغو برون سپاری اجرای طرح طبقه بندی- افزایش دستمزد
حمل و نقل	رانندگان تاکسی سنندج ^{۵۹} قطار شهری تهران ^{۶۰} رانندگان کامیون ^{۶۱} رانندگان مینی بوس بندرعباس کارکنان نگهداری خط و ابنیه فنی راه آهن ^{۶۲}	افزایش دستمزد
بخش دولتی و عمومی	کارکنان قراردادی وزارت کار ^{۶۳} کارکنان قراردادی وزارت نفت کارکنان قراردادی نهادهای دولتی کارگران قراردادی شرکت برق ^{۶۴} کارکنان دانشگاه آزاد ^{۶۵}	تبعیض در دستمزد با نیروهای رسمی اجرای مصوبه شورای عالی کار درباره دستمزد قراردادهای موقت تبدیل قرارداد پرداخت دستمزد معوق- افزایش دستمزد

۵۲	رادپو زمانه، ۹ خرداد ۱۴۰۱
۵۳	خبرگزاری کار ایران، ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۱
۵۴	خبرگزاری کار ایران، ۲۱ فروردین ۱۴۰۱
۵۵	ایسنا، ۲۴ فروردین ۱۴۰۱
۵۶	ایونا، ۳۰ فروردین ۱۴۰۱
۵۷	اتحادیه آزاد کارگران، ۳ خرداد ۱۴۰۱
۵۸	اتحادیه آزاد کارگران، ۲۲ خرداد ۱۴۰۱
۵۹	اتحادیه آزاد کارگران، ۶ خرداد ۱۴۰۱
۶۰	انصاف نیوز، ۸ خرداد ۱۴۰۱
۶۱	اکو ایران، ۲۰ فروردین ۱۴۰۱
۶۲	خبرگزاری کار ایران، ۱۱ خرداد ۱۴۰۱
۶۳	عصر ایران، ۳۰ فروردین ۱۴۰۱
۶۴	برق نیوز، ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۱
۶۵	خبرگزاری دانشجو، ۱۷ خرداد ۱۴۰۱

کارگران غیررسمی

نرخ کارگران بدون قرارداد کار و بیمه به دلیل رکود و تعطیلی کارگاه‌های تولیدی و خدماتی افزایش یافته است. در آغاز سال همچون سالهای گذشته، بسیاری از کارفرمایان به بهانه افزایش حداقل دستمزد کارگران خود را به اخراج تهدید کردند.

در آغاز سال رسانه‌ها از اخراج یک سوم کارگران هولدینگ صنایع ماشین‌های اداری ایران یا «مادیران» به دلیل ناتوانی کارفرما از پرداخت دستمزدها خبر دادند؛ مادیران ۱۷۰۰ کارگر دارد.^{۶۶} در فولاد نطنز ۳۰ کارگر اخراج شدند.^{۶۷} ۲۳ کارگر مجتمع کشت و صنعت لرستان هم به دلیل اعتراضات صنفی اخراج شدند.^{۶۸} در شهرداری ایلام و نیشابور هم در مجموع ۱۸۶ کارگر با شروع سال بیکار شدند. شمار کارگران بیکار شده چند برابر بیشتر از آماری است که در رسانه‌ها اعلام شده است.

براساس آمارهای دولتی حداقل سه و نیم میلیون کارگر بدون قرارداد و بیمه در ایران مشغول به کار هستند. کارگران ساختمانی جمعیت غالب کارگران غیررسمی را تشکیل می‌دهند. گفته می‌شود دست کم ۵۰۰ هزار نفر از کارگران ساختمانی بدون بیمه مشغول کار هستند. این گروه از کارگران بالاترین نرخ حوادث کار و مرگ ناشی از حوادث کار را دارند.^{۶۹} مجلس شورای اسلامی قرار است ماده ۵ قانون بیمه کارگران ساختمانی را اصلاح کند. اصلاح این قانون چند بار به تأخیر افتاده است. وزیر کار گفته است که با اصلاح این قانون حداقل ۴۰۰ هزار کارگر بیمه می‌شوند.^{۷۰}

دستفروشان گروه بزرگ دیگری از کارگران غیر رسمی هستند. دولت در سال جدید دستفروشان را به پرداخت مالیات معادل ۲۱ درصد درآمدشان مکلف کرده است.^{۷۱}

شاغلان پلاتفرم‌های آنلاین (اقتصاد گیج) که بیشتر در خدمات مسافری و حمل کالا مشغول هستند یک گروه دیگر از کارگران غیررسمی‌اند که بدون قرارداد و بیمه استثمار می‌شوند. رانندگان اسنپ و اسنپ‌فود به عنوان بزرگترین شرکت تاکسی و پیک اینترنتی در اردیبهشت بار دیگر دست به اعتصاب دادند.^{۷۲} کارگران اسنپ خواستار افزایش دستمزد، برخورداری از بیمه و قرارداد کار و امنیت شغلی هستند. بنا بر اعلام مدیران این شرکت اینترنتی در سال ۱۴۰۰ بیش از یک میلیون کارگر جدید در اسنپ مشغول به کار شده‌اند.

کولبران و سوخت‌بران در کردستان و بلوچستان هم به عنوان دسته دیگری از کارگران غیر رسمی همچنان در نقاط مرزی توسط نیروهای نظامی به قتل می‌رسند. تعقیب و گریز و شلیک مأموران دولتی اصلی‌ترین عامل مرگ سوخت‌بران و کولبران است.

در فاصله فروردین تا خرداد، ۱۲ کولبر کشته و ۸۵ کولبر مجروح شدند. شلیک، آزار و شکنجه از سوی مأموران دولتی عامل مجروحیت ۷۵ نفر و مرگ ۶ نفر از کولبران بود. بر اساس اطلاع‌رسانی فعالان بلوچ، در این فاصله زمانی ۲۸ سوخت‌بر کشته و ۱۴ تن مجروح شدند.

۶۶	خبرگزاری فارس، ۵ فروردین ۱۴۰۱
۶۷	خبرگزاری تسنیم، ۲۳ فروردین ۱۴۰۱
۶۸	عصر ایران، ۲۳ فروردین ۱۴۰۱
۶۹	خبرگزاری کار ایران، ۱۲ خرداد ۱۴۰۱
۷۰	مهر، ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱
۷۱	رادیو زمانه، ۲۰ خرداد ۱۴۰۱
۷۲	زومیت، ۱ خرداد ۱۴۰۱

کارگران مهاجر

با سلطه دوباره طالبان شمار مهاجران افغانستانی در ایران افزایش یافته است. دولت با ارائه آمار غیرواقعی و با تبلیغات رسانه‌ای، مهاجران را یکی از عوامل افزایش نرخ بیکاری معرفی می‌کند.

سیاست‌های آزادسازی قیمت‌ها که از اردیبهشت ماه امسال اجرا شد این گروه از مهاجران را به دلیل اینکه مشمول یارانه حمایتی نمی‌شوند و کارت ملی برای استفاده از سهمیه دولتی ندارند با فقر شدیدتری روبرو می‌کند.

دولت به منظور ساماندهی مهاجران افغانستانی قصد دارد طرح سرشماری مهاجران را اجرا کند.^{۷۳} گفته می‌شود هدف اصلی این طرح شناسایی و اخراج مهاجران بدون کارت اقامت است. ایران مهاجران تازه‌وارد افغانستان را در اردوگاه‌های بدون امکانات سکونت می‌دهد؛^{۷۴} و به فاصله کوتاهی آنها را به افغانستان تحت سلطه طالبان باز می‌گرداند.

کارگران مهاجر در ایران گفته‌اند که در محل کار استثمار می‌شوند، کارفرمایان دستمزدشان را پرداخت نمی‌کنند و مأموران نیروی انتظامی با خشونت آنها را دستگیر می‌کنند.^{۷۵}

حکومت ایران در راستای سیاست‌های ضد مهاجر خود اقامت افغانستانی‌ها را در برخی از شهرها ممنوع کرده است. در تازه‌ترین نمونه، استانداری بوشهر اقامت و اشتغال کارگران مهاجر را در عسلویه، گناوه و دیلم ممنوع کرده است.^{۷۶} در برخی استان‌های دیگر نیز مدیران دولتی از منع اشتغال کارگران افغانستانی خبر دادند. تبلیغات رسانه‌ای علیه مهاجران افغانستانی موجب خشونت و بروز رفتارهای نژادپرستانه در برخی شهرهای ایران شد.^{۷۷}

ایمنا، ۸ اردیبهشت ۱۴۰۱	۷۳
۸ صبح، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۱	۷۴
۸ صبح، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۱	۷۵
عصر ایران، ۱۳ فروردین ۱۴۰۱	۷۶
راديو زمانه، ۱۶ فروردین ۱۴۰۱	۷۷

سرکوب: بازداشت فعالان صنفی و حمله به تشکل‌های مستقل

با پیشروی جنبش کارگری در ایران و گسترده‌تر شدن اعتراضات، حکومت تشکل‌های کارگری و فعالان صنفی را هدف حملات سرکوبگرانه قرار داده است. سندیکا کارگران شرکت واحد اتوبوسرانی تهران، تشکل‌های صنفی معلمان، کمیته هماهنگی برای ایجاد تشکل‌های کارگری و اتحادیه آزاد کارگران از جمله تشکل‌های کارگری بودند که با هجوم بازوهای رسانه‌ای نهادهای امنیتی روبرو شدند. نیروهای امنیتی برخی از اعضای آنها را نیز بازداشت کردند.

نیروهای امنیتی در بهار ۱۴۰۱ دست‌کم ۹۳ معلم را در شهرهای مختلف بازداشت کردند. برخی از معلمان به قید وثیقه آزاد شدند اما دست‌کم ۱۹ معلم همچنان در بازداشت و تحت بازجویی قرار دارند. در همین بازه زمانی دست‌کم ۵۱ معلم شاغل یا بازنشسته به یکی از نهادهای امنیتی یا قضایی احضار و توسط آنها بازجویی یا محاکمه شدند. دستگاه قضایی نیز برخی از معلمان را به زندان، منع خروج از کشور، جریمه نقدی و حبس تعلیقی محکوم کرد. (نگاه کنید به جدول یک و دو)

اعضای سندیکا کارگران شرکت واحد اتوبوسرانی هم همزمان با اعتصاب دو روزه هدف یورش مأموران امنیتی قرار گرفتند. دست‌کم ۱۲ تن از اعضای این سندیکا بازداشت شدند. ۱۰ تن از افراد بازداشت شده به قید وثیقه آزاد هستند، اما رضا شهابی و حسن سعیدی همچنان در زندان نگهداری می‌شوند. (نگاه کنید به جدول سه)

ریحانه انصاری‌نژاد از اعضای هیئت مدیره اتحادیه آزاد کارگران هم در اردیبهشت ماه بازداشت شد. او با وجود صدور قرار وثیقه به دستور نهادهای امنیتی همچنان در زندان نگهداری می‌شود.^{۷۸}

در کردستان در آستانه روز کارگر فعالان کارگری به نهادهای امنیتی احضار یا بازداشت شدند. وزارت اطلاعات شش تن از بازداشت شدگان را به «همکاری با حزب کومله» متهم کرد. این اتهام برای صدور احکام قضایی بلندمدت استفاده می‌شود.

کیوان مهندی و آنیسا اسداللهی نیز که هر دو پژوهشگر و مترجم و مدافع حقوق کارگران اند از ۱۸ اردیبهشت ماه در بازداشت و سلول انفرادی نگهداری می‌شوند.

برخی از اعضای «کمیته هماهنگی برای ایجاد تشکل‌های کارگری» و فعالان کارگری مستقل در کردستان نیز به مراجع امنیتی و قضایی احضار شدند.

جدول زیر فعالان کارگری و مدافعان حقوق کارگران بازداشت شده یا احضار شده در فاصله فروردین تا خرداد را نشان می‌دهد.

جدول ۶ - فعالان کارگری و مدافعان حقوق کارگران بازداشت/احضار شده

<p>آرمان شریفه مظفر صالح‌نیا شیث امانی دلیر نصراللهی هاجر سعیدی عبدالله خیرآبادی زاهد مرادیان سعید رضایی احسان رضایی</p>	<p>احضار</p>
<p>عثمان اسماعیلی- آزاد با وثیقه مرتضی صیدی- آزاد با وثیقه امیر عباسی- آزاد با وثیقه پیمان فرهنگیان کامیار فکور- آزاد با وثیقه سجاد شکری آنیشا اسداللهی کیوان مهتدی نیشمان رحمتی- آزاد با وثیقه پروین عبدالله‌پور- آزاد با وثیقه حسن عزتی- آزاد با وثیقه سعید محمدی- آزاد با وثیقه عمر سلیمانی- آزاد با وثیقه فاتح مجیدی- آزاد با وثیقه افشین رحیمی- آزاد با وثیقه واله زمانی</p>	<p>بازداشت</p>

حوادث کار

سازمان پزشکی قانونی در سال ۱۴۰۰ بیش از ۲۸ هزار حادثه ناشی از کار را ثبت کرد که دو برابر آمار اعلام شده از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (۱۳ هزار حادثه) است.^{۷۹}

بنا بر گفته فعالان کارگری، حدود نیمی از حوادث ناشی از کار در بخش ساختمان رخ می‌دهد.^{۸۰} طرح اصلاح قانون بیمه کارگران ساختمانی در مجلس شورای اسلامی همچنان معطل مانده است. حجت‌الله عبدالملکی، وزیر کار مستعفی دولت ایران در اردیبهشت ماه گفت با اصلاح ماده ۵ این قانون ۴۰۰ هزار کارگر ساختمانی تحت پوشش بیمه قرار می‌گیرند.^{۸۱} مجلس شورای اسلامی اما در تصویب این اصلاحیه تعلل می‌کنند.

در حادثه ریزش ساختمان متروپل در آبادان که جان دستکم ۴۳ تن را گرفت، ۱۷ کارگر جانشان را از دست دادند که تنها ۵ نفر آنها بیمه بودند.^{۸۲} به گفته رئیس انجمن صنفی کارگران ساختمانی آبادان ۷۰ درصد از ۵۰۰ کارگر این پروژه ساختمانی بیمه نبودند.^{۸۳} شمار کارگرانی که در این حادثه مصدوم شدند تا به حال اعلام نشده است.

رسانه‌های خبری ایران و منابع نزدیک به کارگران در فاصله اول فروردین تا ۳۱ خرداد، مرگ حداقل ۱۰۹ کارگر و مصدومیت جزئی یا شدید ۲۲۹ کارگر بر اثر حوادث کار را ثبت کردند. این آمار تمامی حوادث کار را در بر نمی‌گیرد.

در همین بازه زمانی دستکم ۴۰ کولبر و سوخت‌بر بر اثر حوادث طبیعی مانند سقوط از ارتفاع یا در جریان تعقیب و گریز و شلیک مأموران دولتی جانشان را از دست دادند.

جدول زیر آمار حوادث کار را در سه ماه بهار نشان می‌دهد. این آمار بر اساس گزارش‌های منتشر شده در خبرگزاری‌های داخلی ایران، کولبر نیوز که به صورت اختصاصی اخبار کولبران کردستان را پوشش می‌دهد و کمپین فعالین بلوچ که اخبار مرتبط با بلوچ‌ها در ایران را منتشر می‌کند، جمع‌آوری شده است.

جدول ۷ - حوادث کار

بخش	مصدوم	مرگ
ساختمان	۲۴	۴۸
صنعت	۱۵۴	۱۴
معادن	۱۹	۱
خدمات عمومی	۱۲	۹
کارگاه‌های کوچک	۱۵	۳۱
سایر	۲	۱
کشاورزی	۰	۵

- ۷۹ [خبرگزاری کار ایران](#)، ۲۵ خرداد ۱۴۰۱
- ۸۰ [خبرگزاری کار ایران](#)، ۱۲ خرداد ۱۴۰۱
- ۸۱ [مهر](#)، ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۱
- ۸۲ [خبر نیوز](#)، ۲۴ خرداد ۱۴۰۱
- ۸۳ [راديو زمانه](#)، ۱۳ خرداد ۱۴۰۱

۱۲	۸۵	کولبر
۲۸	۱۴	سوختبر
۱۴۹	۳۲۵	جمع

گزارش‌های پیشین

[گزارش ۲۰](#)

[گزارش ۱۹](#)

[گزارش ۱۸](#)

[گزارش ۱۷](#)

[گزارش ۱۶](#)

به صفحه ویژه حقوق کارگران در ایران سر بزنید:

فارسی

<https://www.radiozamaneh.com/labor-rights>

English

<https://en.radiozamaneh.com/labor/>

نظرات خود را با ما در میان بگذارید. برای گزارش‌های آینده چه پیشنهادهایی دارید؟

حقوق کارگران در ایران
بنیاد رسانه‌ای زمانه